

Prædiken ved stiftsmødet

Prædiken

Gud har befriet os, revet os ud af mørkets magt og flyttet os ind i sin elskede søns rige. Det er evangeliets budskab, og det er det klare udgangspunkt for det at være kirke og at fejre gudstjeneste og være menighed. Mørkets magt er brudt.

Jeg har her til gudstjenesten i dag, som afslutning på stiftsmødet, valgt tre læsninger fra Paulus' brev til menigheden i Kolossæ.

Det har jeg gjort for at fremhæve den brevlitteratur, som er så væsentlig en del af Det nye Testamente og af vores gudstjeneste. Vi hører afsnit fra disse breve, epistler, stort set hver søndag og helligdag.

Disse breve er først og fremmest med til at understrege, hvordan det kristne budskab har med verden og vores liv at gøre. Paulus og de andre apostles breve gør evangeliet konkret og aktuelt.

Brevene

Det nye Testamente rummer evangelierne: Mathæus, Markus, Lukas og Johannes, og disse evangelier fortæller jo om Jesu liv set i lyset af hans død og opstandelse. Den anden større del af Det nye Testamente er så alle brevene, epistlerne, deriblandt apostlen Paulus' brev til menigheden i Kolossæ.

De fleste af brevene i Det nye Testamente er knyttet til og tilskrives Paulus. Denne jødiske mand og samtidigt romerske statsborger var først en indædt forfølger af de kristne, men han endte som den store menighedsopbygger. Gennem sine mange rejser rundt om i det dengang vidtstrakte romerske rige, fik han og hans rejsefæller etableret menigheder, og det er disse menigheder, han gennem sine breve holder kontakt med.

Paulus flyttede om nogen evangeliets budskab ud over den jødiske verden, ja han understregede, hvad englens sang julenat, at det, som skete med Jesu komme til verden, var og er til glæde for hele verden. Paulus fulgte Jesu ord, dåbsbefalingens ord: Gå ud i al verden og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som, jeg har befalet jer.

Brevne i Det nye Testamente er lejlighedsskrifter, og om end nogle af brevenes autenticitet, deres ægthed, er diskutabel, så giver disse breve et indblik i den tidlige kirkes liv og de problemstillinger, man sloges med dengang.

Uddrag af disse breve hører vi så også ved stort set hver eneste gudstjeneste året rundt. Når præsten siger: Epistlen skriver apostlen Paulus, Peter, Johannes, Juda eller Jakob, så rejser vi os op og hører uddrag fra disse breve.

Jeg oplever imidlertid i stigende grad, at folk, når man taler om, hvad der er fremmed ved folkekirkens gudstjeneste i dag, slår ned netop på disse epistler: Jeg kan ikke forstå disse tekster” ”De er svære at forstå”.

Det er ærgerligt, for brevene er vigtige, både indholdsmæssigt og som genre.

Breve signalerer henvendelse, kontakt, forbindelse og forpligtende samtale. Breve er sendt fra nogen til nogen. Breve har adresse og afsender, bringer hilsener og tak, (sådan som vi har hørt det her i dag hos Paulus, der jo sender talrige hilsener og opmuntringer). Breve svarer på spørgsmål og underretter om stort og småt, fra hverdagsliv og verdens liv. Brevne, som hører til i gudstjenestens bibelske læsninger, er således med til at understrege, at kirken er en levende virkelighed og har med det helt konkret liv at gøre.

Paulus' breve tager livtag med kristentroen og fortæller konkret om det nye liv, som leves som døbt. Brevene giver råd, advarer og formaner menighederne, om hvordan vi skal færdes i verden og have fællesskab med hinanden.

Vi skal høre disse epistler, som indlæg fra den første kirkes tid. Men brevene er ikke kun tidsbundne dokumenter. De understreger, at kirken er en levende virkelighed. De formaner og inspirerer os til at forstå kristentroen, som et levende budskab, der har bud til hele vores tilværelse og liv også lige nu og her. Paulus breve inspirerer for mig at se os til at skrive og tale med hinanden, tyde og tolke evangeliet ind i vores egen tid.

Menigheden i Kolossæ

Kolossenserbrevet er skrevet til menigheden i Kolossæ. Det var en by, som lå centralt på hovedvejen til den store by Efesus. Byen eksisterer ikke mere, men den ligger tæt på den tyrkiske by Denizli, ca. 175 km. øst for Efesus, på den tyrkiske vestkyst.

Paulus ven Ephras havde skabt en menighed i byen. Paulus selv havde ikke været dér, men på baggrund af det, han havde hørt fra sin ven, skriver han til sit brev til menigheden. Hans brev er fyldt med hilsener, men han tager samtidig fat på nogle af de problemer, som han har hørt, de har i byen.

Byen var multikulturel, som vel så mange hellenistiske byer var dengang, og Paulus forsøger så med sit brev at vejlede menigheden om, hvordan man som døbt gebærder sig i denne kulturelle og multireligiøse smeltedigel.

Paulus brev

Paulus brev til menighed i Kolossæ er forholdsvis kort, fire kapitler. Efter en indledende hilsen og tak til Gud kommer hymnen, vi lige har hørt, hvor Gud lovprises, som den kraft, der har befriet os ud af mørkets magt og flyttet over os i sin søns rige. I Gud, i Jesus Kristus har vi forløsningen, syndernes forladelse. Og tilføjer Paulus dette frihedsbudskab gælder også

for dem i Kolossæ og brevets læsere: I var nok fremmed, men frelsen er også for jer.

Jesus opfordrer på den baggrund menigheden i Kollosæ og os til, "Når nu I har taget imod Kristus Jesus, Herren, så lev i ham".

Hvordan lever vi så i Kristus? Det gør vi ved ikke at gøre os selv, vores egen visdom og vores egne selvskabte leveregler til Gud, det gør vi ved i tillid til Gud at leve i kærlighed.

Paulus sætter først en skarp modsætning op mellem på den ene side det at leve i Kristus og på den anden side at leve i filosofien og alt tomt bedrag. Paulus advarer konkret menigheden mod visse vranglærdomme. Hold jer til Kristus som frelser, siger han. Har vi nok så megen kundskab, tænker vi, at vi med vores egen viden kan afdække alt i verden, så har vi ikke den nødvendige selvindsigt. Som Paulus formulerer det i andet mere kendt brev, uden kærlighed, gør hverken nok så megen rigdom og viden gavn.

Og Paulus bliver så ganske lavpraktisk, jordnær og kommer med råd til menigheden: Når nu mørkets magt er brudt, så skal I derfor ikke lade jer genere, dømmes af andre for, hvad I spiser og drikker. "Når I med Kristus er døde for verdens magter, hvorfor underkaster I jer så påbud, som om I levede i verden: tag ikke, smag ikke, rør ikke – alt sammen noget, der skal bruges og forgå – det er kun menneskers påbud og lære". Paulus taler her hverken for, at man skal spise særligt sundt eller usundt, blot vi skal ikke - banalt sagt - gøre kosttabellen, nytårsslankekure eller andre regler og love til Gud.

"I skal heller ikke lade jer kue af nogen, som går ind for falsk ydmyghed, som fordyber sig i egne syner og uden grund er indbildsk i verdslige sind", fortsætter Paulus. Søg i stedet det i himlen, og dermed mener han konkret aflæg jer al ondskab: vrede, hidsighed, spot og skamløs snak i jeres mund. Lyv ikke for hinanden. Så jordnær er Paulus himmelvendthed. Ord med evig gyldighed.

Og det er så i forlængelse af disse ord, at vi hører de måske mest kendte ord fra kolossenserbrevet - ord, som indgår i kirkenes vielsesritual – de smukke, formanende ord, om at vi skal udvise mildhed, tålmodighed. "Bær over med hinanden og

tilgiv hinanden. I før jer kærligheden, og lad Kristi ord bo i jer.” skriver Paulus.

På en gang udfolder brevet til menigheden i Kolossæ noget tidsbundet. Der er ord og formuleringer, synspunkter og holdninger, som står for Paulus egen regning og egen tid, men brevet rummer dog først og fremmest noget almengyldigt og en række meget livsnære råd og formaninger til brevets tilhører. Råd til os i det liv, vi som døbte og menighed lever i dag: Når nu mørkets magt er brudt i Jesus Kristus, så kan vi i tro og tillid til ham leve vores liv i ansvar og tro. Guds nåde, kraft og kærlighed sætter den ånd, vi lever af og skal leve i.

Ord ind i tiden

Paulus breve er således fortsat vigtige at lytte til. Og de har, om end mange af ordene og formuleringer i brevene kan være svære at forstå, fortsat aktualitet, ja jeg vil måske ligefrem tilføje, de har fået fornyet aktualitet.

Paulus talte nemlig ind i en hellenistisk kultur, hvor Romerriket nok gav en vis sammenhængskraft, men det var dog først og fremmest et flerkulturelt og multireligiøst samfund.

Det er netop også den udvikling, vores samfund og verden i det hele taget går i retning af idag. Også vi skal finde ud af at leve i en global sammenhæng og med et ansvar, der rækker udover den snævre sognegrænse.

Vi elsker vores land og holder af vores by og sogn, vores kirke og det vand, som vi drikker af vores haner. Men vi kommer samtidigt ikke uden om, at verden melder sig hos os, og at vi i de senere årtier har fået et samfund, som er mindre homogen, med regionale store forskelle og en befolkningsmæssig sammensætning, som medfører nye møder og øget samliv med flere og andre religioner og kulturer.

Paulus breve indeholder her mange gode ord til os om, hvordan vi skal møde det nye, det anderledes og det fremmede. Paulus betoning af menneskets bundethed til Gud og samtidigt vores frihed og ubundethed til de ydre ting, har stadigvæk kraft og bid og hans råd kan hjælpe os, når vi skal forholde os til så forskellige spørgsmål som halalslagtet kød, omskærelse

og fællesskab med andre af en anden tro. Dåben knytter os så tæt til Gud, som et barn til sine forældre, og knytter sammen på tværs af alle vores egne selvskabte skel i verden. Vi er et i Kristus.

Og dåben og det, at vi er et i Kristus, sætter os så samtidigt fri til at leve i ansvar og tro. Det skal Paulus have tak for, at han fortsat minder os om og tilsiger os, som han slutter sit brev: "Hilsen fra Paulus med sin egen hånd. Husk mig i mine lænker. Nåden være med jer". Gud har revet os ud af mørket, bundet sig til os, hvorfor vi trygt kan gå herfra i tillid til Paulus sidste ord: Nåden være med jer. I Jesu navn. Amen